

**ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
KULTŪROS SKYRIUS**

**SPRENDIMO
„DĖL PRITARIMO TEIKTI PARAIŠKĄ „ŠIAULIAI – LIETUVOS KULTŪROS SOSTINĖ
2026 M.“ PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

2024-02-09
Šiauliai

Parengto sprendimo projekto tikslai ir uždaviniai:

Sprendimo projektu siekiama, kad būtų pritarta teikti paraišką 2024 metais dalyvauti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos konkurse „Lietuvos kultūros sostinė“ ir tapti 2026 metais Kultūros sostine. Šiauliams tai bus ypatingi metai – sukaks 790 metų, kai miestas skaičiuoja savo įkūrimo pradžią. Šiaulių įkūrimo diena skaičiuojama nuo 1236 metų, kai vietovardis „*Soule*“ buvo pirmą kartą paminėtas rašytiniuose šaltiniuose – „Eiliuotoje Livonijos kronikoje“.

Šiaulių miesto kultūros bendruomenė ne vienus metus svarsto galimybę tapti Lietuvos kultūros sostine. Tą faktą patvirtina ir tai, kad vyksta daug kokybiškų, ilgametės tradicijas išlaikiusių, miesto įvaizdį formuojančių, miesto istorijos įprasminimo, šiuolaikinio meno, medijų, dailės, šokio festivalių, kitų kultūrinių renginių ir iniciatyvų. Miestas turtingas aukšto meninio lygio, profesionaliais meno kolektyvais, gabiais, jaunais talentais, išskirtinėmis kultūros ir meno asmenybėmis. Šiauliuose veikia ilgametės tradicijas išlaikiusios ir puoselejančios miesto kultūrinę atmintį ir tapatybę formuojančios įstaigos („Aušros“ muziejus, Valstybinis Šiaulių dramos teatras, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka ir kt.). Atnaujinta miesto, kultūros įstaigų infrastruktūra ir turima patirtis suteikia galimybę platesniu mastu įgyvendinti ilgamečius ir naujus projektus. Jau nuo 2022 metų vyksta pasirengimo procesas. Tyrinėtos kitų Lietuvos miestų, tapusių Lietuvos ir Europos kultūros sostinės laimėtojais, programų gairės, kelti tikslai ir uždaviniai, tobulinti komunikacijos įgūdžiai, organizuoti susitikimai siekiant perimti gerąją praktiką. 2023 m. suburta kultūros įstaigų, organizacijų darbuotojų ir atstovų *diskusijų* grupė, kuri, padedama moderatorių, 4 susitikimuose išgrynino Šiaulių kaip kultūros sostinės kryptį. Miestas tvirtai remiasi saulės įvaizdžiu, kurį nuspręsta dar labiau stiprinti pasitelkiant Šiaulių miesto heraldiką. Pagrindinius keturis 2026 metų masinius renginius sujungti į visumą ketinama kuriant vientisą pasakojimą, kurio pagrindiniai veikėjai – Miestas ir jo globėja Saulė. Pasakojimui plėtoti būtų pasitelkiami miesto istorijai reikšmingi vizualūs Šiaulių miesto herbo simboliai: priekiniame (heraldiškai dešiniajame) raudoname lauke į kairę heraldinę pusę atgręžtas šėlstantis juodas lokys su sidabriniais liežuviu, nagais ir antkakliu; užpakaliniame mėlyname lauke – spinduliuojanti auksinė Apvaizdos akis; sidabrinėje skydo papėdėje raudonas žingsniuojantis saugantis jautis; virš skydo purpurinė kunigaikščio karūna; skydo šonuose dvi apačioje raudonu kaspinu surištos žalios lauro šakelės su auksiniais vaisiais. Jais, kaip kertiniais akcentais būtų remiamasi kuriant pasakojimą, apimantį reikšmingiausius miesto praeities įvykius, dabartį ir ateities siekius.

Be tradicinių reprezentacinių festivalių, parodų ir kitų kultūrinių iniciatyvų, numatoma specialiai Kultūros sostinei sukurti keturis kertinius modernius renginius, istorinių įvykių meninės interpretacijas, kur dalyvautų profesionalūs atlikėjai, menininkai, būtų panaudotos šiuolaikinės technologinės priemonės: lazeriai, šviesos efektai, LED ekranai. Kultūros sostinės programai ir kitoms iniciatyvoms įgyvendinti bus siekiama: bendradarbiauti ne tik su miesto kultūros, meno, švietimo, sporto ir kt. įstaigomis, bendruomenėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis, menininkais, verslo atstovais, bet ir su kūrėjais, kilusiais iš Šiaulių.

Patvirtinus šį sprendimo projektą, Šiaulių kultūros centras miesto bendruomenės vardu teiks paraišką Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, kai ji paskelbs naujas paraiškų teikimo gaires ir kriterijus 2026, 2027, 2028 metų konkursui. Paraiškos laimėjimo atveju prasidės paruošiamieji darbai

didiesiems renginiams (galutinių koncepcijų išgryninimas, libreto, scenarijaus, muzikinių takelių kūrimo darbai), bus kuriamas įvaizdis, interneto svetainė, numatomas „Šiauliai – Lietuvos kultūros sostinė“ idėjos pristatymas įvairiose turizmo ir kultūros mugėse Lietuvoje, Latvijoje.

Dabartinis sprendimo projekte aptariamų klausimų reguliavimas:

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 13 punktas, 15 straipsnio 4 dalis, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos konkurso „Lietuvos kultūros sostinė“ dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ĮV-617 „Dėl priemonės „Lietuvos kultūros sostinė“ dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų taisyklių patvirtinimo“.

Sprendimo projekte numatytos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos:

Naujos teisinio reglamentavimo nuostatos nenumatomos.

Priėmus sprendimą, galimos pasekmės (tiek teigiamos, tiek neigiamos).

Teigiamos pasekmės. Teikiant paraišką Kultūros ministerijai bus Šiaulių miesto savivaldybės tarybos pritarimas, kuris sustiprins finansavimo poziciją. Bus siekiama stiprinti ir plėsti kultūros įstaigų, organizacijų veiklas, telkti veiklos partnerius. Aktyviai bendradarbiaujant su kultūros, meno, švietimo, sporto ir kt. įstaigomis, bendruomenėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis, menininkais, verslo atstovais bus tęsiamos ne tik tradicinės, bet ir kuriamos naujos meninės, kultūrinės ir edukacinės veiklos. Taip pat bus kuriami miesto įvaizdžiui stiprinti ilgalaikiai kultūriniai produktai: leidiniai, parodos, turistiniai maršrutai, edukacinės programos, meniniai akcentai miesto erdvėse ir pan. Šiauliuose įgyvendinus „Lietuvos kultūros sostinės“ projektą miesto gyventojai didžiuosis miesto istorija, taps kultūros lauko aktyviais dalyviais, sulauks daug patrauklių kultūros renginių, paslaugų, miestas taps patrauklesnis ne tik gyventojams, bet ir turistams. Kultūros sostinės projektas miestui atneš ekonominę naudą ir plėtrą bei mažins įvairių socialinių grupių atskirtį.

Priėmus sprendimą, keičiami ar pripažįstami negaliojančiais teisės aktai.

Priėmus sprendimą, teisės aktai nekeičiami ir nepripažįstami negaliojančiais.

Sprendimui įgyvendinti reikalingi priimti papildomi teisės aktai.

Sprendimui įgyvendinti reikalingų priimti papildomų teisės aktų nenumatoma.

Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti sprendimo įgyvendinimas.

Lėšų poreikis projekto paraiškai rengti nenumatomas. Laimėjus Kultūros sostinės konkursą 2026 metais bus užtikrintas papildomas finansavimas iš valstybės biudžeto lėšų. Pastarųjų kelerių metų praktika rodo, kad iki šiol įgyvendintiems ir 2024 metų Lietuvos kultūros sostinei iš valstybės biudžeto skiriama lėšų suma iki 100 000 tūkst. Eur. Numatoma, kad Lietuvos kultūros sostinės projekto iniciatyvoms, ypač keturių svarbiausių renginių, istorinių įvykių meninių interpretacijų sukūrimas ir įgyvendinimas (skaičiuojama galimų meninių iniciatyvų, techninės bazės, viešinimo ir reklamos) preliminarai sąmata – 700 000,00 Eur. Bendrą visą projekto biudžetą sudarys reprezentacinių renginių, įstaigoms skirtų lėšų miesto renginiams organizuoti, partnerių ir rėmėjų lėšos. Laimėjus konkursą papildomai bus planuojamos lėšos 02 Kultūros plėtros programoje: kultūros projektams, konkursams finansuoti, Šiaulių miesto įvaizdžio rinkodaros priemonių plano priemonėms miesto įvaizdžiui kurti ir rinkodarai įgyvendinti.

Sprendimo projekto rengėjas ar rengėjų grupė, sprendimo projekto iniciatoriai.

Sprendimo projektą parengė Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Kultūros skyrius. Tiesioginis rengėjas – Kultūros skyriaus vyr. specialistas Andrius Kvedaras, tel. (8 41) 509 575.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas, nes sprendimo projektu nėra numatoma reglamentuoti iki tol neregamentuotus santykius ar iš esmės keisti teisinį reguliavimą.